Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lisäselvitys

20.11.2025

Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

KAA 2/2024 vp

**Lisäselvitys kansalaisaloitteeseen KAA 2/2024 vp**

**Asia**

Sisäministeriö toteaa lakivaliokunnan 20.11.2025 pidetyssä asiantuntijakuulemisessa esille tulleisiin lisäselvityspyyntöihin seuraavaa.

Poliisiasiaintietojärjestelmän (Patja) käyttöiän takia järjestelmän tilasto- ja erittelyominaisuuksien kehittäminen keskittyy ylläpitoon ja lainsäädäntömuutoksiin vastaamiseen. Järjestelmän sisältämästä tiedosta voidaan tehdä seurantaa manuaalisesti. Näin on menetelty esimerkiksi alfa-PVP-tilanteen seuraamiseksi kesästä 2025 asti asian yhteiskunnallisen merkittävyyden perusteella. Manuaalisesti tehtävä seuranta pätee myös huumausainetakavarikoiden sisältöön sekä keskusrikospoliisin rikostekniselle laboratoriolle tutkittavaksi toimitettujen huumausaineiden määriin ja laatuun.

Patjan korvaavan järjestelmän mahdollisista tilastointi- ja erittelyominaisuuksista, jotka vastaisivat esitettyyn lisäselvityspyyntöön huumausaineen käyttörikoksen perusteena olevan huumausaineen ja yksilöinnistä ja tilastoinnista, ei ollut saatavissa tarkentavaa selvitystä johtuen järjestelmän tämänhetkisestä kehitysvaiheesta.

Poliisihallitus on 28.5.2024 antanut ohjeen menettelystä huumausaineen käyttörikosta koskevissa asioissa. Ohje yhdenmukaistaa toimet esimerkiksi toimenpiteistä luopumisesta, huomautuksen antamisesta ja hoitoonohjauksesta. Poliisihallitus seuraa huumausainetilannetta valtakunnallisesti jaoteltuna poliisiyksiköittäin. Jaottelu sisältää esimerkiksi poliisin antamat sakkovaatimukset huumausaineiden käyttörikoksista, poliisin suorittamat hoitoonohjaukset ja huumausaineen käyttörikoksesta ensimmäistä kertaa kiinni jääneen 18-vuotiaan puhuttelut.

Jäljempänä olevista taulukoista 1–3 on nähtävissä huumausaineen käyttörikoksiin ja hoitoonohjauksiin liittyvää tietoa.

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo.sm@gov.fi | www.intermin.fi

Hoitoonohjauskeskustelu kirjataan Patjaan. Järjestelmästä ei ole saatavissa tilastotietoa siitä monessako tapauksessa puhuteltu henkilö on hakeutunut hoitoon. Hoitoonohjauksesta sisäministeriö toteaa, että kyseessä on poliisitehtävän yhteydessä käytävästä motivoivasta keskustelusta päihderiippuvaisen henkilön kanssa. Poliisilla ei ole toimivaltaa toimittaa henkilöä hoitoon ja hoitoon pääsemisen tuloksellisuus riippuu saatavilla olevista hoitopaikoista.

| | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | | Tammi-lokakuu | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | 2024 | 2025 | +/- % |
| Helsinki | 1 077 | 704 | 895 | 971 | 962 | | 821 | 989 | 20,46% |
| Häme | 382 | 328 | 311 | 325 | 344 | | 301 | 288 | -4,32% |
| Itä-Suomi | 443 | 358 | 297 | 298 | 312 | | 272 | 220 | -19,12% |
| Kaakkois-Suomi | 147 | 178 | 128 | 160 | 225 | | 192 | 150 | -21,88% |
| Lappi | 193 | 172 | 196 | 255 | 236 | | 203 | 201 | -0,99% |
| Lounais-Suomi | 569 | 523 | 467 | 534 | 535 | | 450 | 442 | -1,78% |
| Pohjanmaa | 449 | 383 | 448 | 431 | 363 | | 325 | 304 | -6,46% |
| Länsi-Uusimaa | 505 | 381 | 353 | 410 | 306 | | 269 | 259 | -3,72% |
| Oulu | 364 | 374 | 330 | 497 | 370 | | 326 | 293 | -10,12% |
| Sisä-Suomi | 707 | 555 | 662 | 735 | 700 | | 594 | 620 | 4,38% |
| Itä-Uusimaa | 332 | 211 | 285 | 300 | 246 | | 213 | 222 | 4,23% |
| Keskusrikospoliisi | 1 | 0 | 0 | 2 | 0 | | 0 | 0 | /0 |
| KOKO MAA | 5 211 | 4 191 | 4 415 | 4 957 | 4 658 | | 4 018 | 4 005 | -0,32% |

Taulukko 1. Poliisin huumausaineen käyttörikoksista antamat sakkovaatimukset, tiedot päivitetty 4.11.2025, poliisin tulostietojärjestelmä PolStat

| | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | | Tammi-lokakuu | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | 2024 | 2025 | +/- % |
| Helsinki | 1 538 | 2 365 | 2 343 | 2 644 | 2 331 | | 2 009 | 2 049 | 1,99% |
| Häme | 2 | 32 | 405 | 744 | 739 | | 630 | 596 | -5,40% |
| Itä-Suomi | 206 | 616 | 462 | 350 | 244 | | 214 | 136 | -36,45% |
| Kaakkois-Suomi | 74 | 246 | 495 | 528 | 695 | | 603 | 538 | -10,78% |
| Lappi | 45 | 35 | 16 | 181 | 247 | | 203 | 310 | 52,71% |
| Lounais-Suomi | 1 205 | 1 114 | 1 175 | 1 154 | 1 144 | | 986 | 996 | 1,01% |
| Pohjanmaa | 1 358 | 1 067 | 1 019 | 939 | 808 | | 693 | 600 | -13,42% |
| Länsi-Uusimaa | 156 | 507 | 442 | 444 | 263 | | 230 | 200 | -13,04% |
| Oulu | 145 | 184 | 129 | 160 | 94 | | 77 | 65 | -15,58% |
| Sisä-Suomi | 144 | 80 | 136 | 106 | 160 | | 99 | 471 | 375,76% |
| Itä-Uusimaa | 204 | 1 033 | 813 | 616 | 456 | | 399 | 274 | -31,33% |
| Keskusrikospoliisi | 0 | 0 | 0 | 1 | 0 | | 0 | 2 | /0 |
| KOKO MAA | 5 092 | 7 295 | 7 462 | 7 894 | 7 206 | | 6 163 | 6 254 | 1,48% |

Taulukko 2. Huumausaineiden käyttäjien hoitoonohjaukset, tiedot päivitetty 4.11.2025, poliisin tulostietojärjestelmä PolStat

| | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | Tammi-lokakuu | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | 2024 | 2025 | +/- % |
| Helsinki | 2 | 46 | 41 | 45 | 42 | 18 | -57,14% |
| Häme | 4 | 21 | 19 | 22 | 21 | 25 | 19,05% |
| Itä-Suomi | 0 | 23 | 29 | 31 | 29 | 12 | -58,62% |
| Kaakkois-Suomi | 0 | 5 | 13 | 24 | 23 | 24 | 4,35% |
| Lappi | 0 | 5 | 19 | 10 | 10 | 1 | -90,00% |
| Lounais-Suomi | 0 | 110 | 60 | 82 | 70 | 54 | -22,86% |
| Pohjanmaa | 0 | 13 | 18 | 20 | 20 | 10 | -50,00% |
| Länsi-Uusimaa | 0 | 32 | 27 | 19 | 17 | 33 | 94,12% |
| Oulu | 0 | 31 | 31 | 20 | 19 | 19 | 0,00% |
| Sisä-Suomi | 1 | 54 | 67 | 60 | 55 | 49 | -10,91% |
| Itä-Uusimaa | 0 | 4 | 13 | 24 | 21 | 14 | -33,33% |
| Keskusrikospoliisi | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | /0 |
| KOKO MAA | 7 | 345 | 337 | 357 | 327 | 259 | -20,80% |

Taulukko 3. Huumausaineiden käyttörikoksesta ensimmäistä kertaa kiinni jääneen alle 18-vuotiaan puhuttelu, tiedot päivitetty 4.11.2025, poliisin tulostietojärjestelmä PolStat

Sisäministeriö on nyt käsiteltävänä olevaan kansalaisaloitteeseen antamassaan lausunnossa viitannut vuonna 2022 asiaan KAA 5/2020 vp antamaansa lausuntoon poliisiasiaintietojärjestelmään tehtävistä merkinnöistä. Henkilötietojen poistamista sääntelee laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (616/2019). Lain 2 luvun sisältö henkilötietojen käsittelystä sekä 5 luvun 33 § rikosasiaan liittyvien henkilötietojen poistamisesta ovat säilyneet muuttumattomina. Lain 8 luvun 61 §:n siirtymäsäännös, joka viittaa 2 luvun 5–8 §:ien ja 11–12 §:ien poistosääntöihin ei ole enää voimassa.

poliisiylitarkastaja Sami Ryhänen

Jakelu Lakivaliokunta

Tiedoksi sisäministeri Rantanen
valtiosihteeri Tamminen
erityisavustaja Kinnunen
kansliapäällikkö Sarasmaa
johdon sihteerit Landström, Söderman, Mäkiprosi
osastopäällikkö Vuori
oikeus.sm@gov.fi